
Metodika ekonomicky oprávněných nákladů pro zajištění bezpečného, spolehlivého a efektivního výkonu licencované činnosti

1 Úvod

Energetický regulační úřad (dále jen ERÚ) byl zřízen jako správní úřad pro výkon regulace v energetice zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů. V § 17 odst. 6 písm. d) tohoto zákona je ERÚ dána pravomoc rozhodovat o regulaci cen podle zákona o cenách. V § 17 odst. 11 energetického zákona se stanoví, že ERÚ reguluje ceny za přenos elektřiny a distribuci elektřiny, za systémové služby, ceny za přepravu plynu, distribuci plynu, ceny za činnosti operátora trhu a ceny elektřiny a plynu dodavatele poslední instance. Podle § 19a energetického zákona ERÚ postupuje při regulaci cen tak, aby stanovené ceny pokrývaly účelně vynaložené náklady na zajištění spolehlivého, bezpečného a efektivního výkonu licencované činnosti, dále odpisy a přiměřený zisk zajišťující návratnost realizovaných investic do zařízení sloužících k výkonu licencované činnosti.

Jednou z důležitých složek regulované ceny za přepravu a distribuci plynu, přenos a distribuci elektřiny a služby operátora trhu jsou ekonomicky oprávněné náklady. Cílem Metodiky stanovení ekonomicky oprávněných nákladů pro zajištění bezpečného, spolehlivého a efektivního výkonu licencované činnosti, která podléhá regulaci cen (dále jen „Metodika“), je stanovit obecná pravidla, která budou závazná pro regulované subjekty.

2 Právní předpisy

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES,

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES,

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009, ze dne 13. července 2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů,

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009, ze dne 13. července 2009, o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003,

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009, ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005,

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“),

Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o cenách“)

Zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o účetnictví“)

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákoník práce“)

Vyhláška č. 436/2013 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v elektroenergetice a teplárenství a o změně vyhlášky č. 140/2009 Sb., o způsobu regulace cen v energetických odvětvích a postupech pro regulaci cen, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č. 195/2014 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství,

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví,

Vyhláška č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí o výši stravného při tuzemských služebních cestách,

Vyhláška Ministerstva financí o výši stravného a kapesného při zahraničních pracovních cestách,

České účetní standardy pro podnikatele.

Príslušné předpisy Evropské unie byly zapracovány do energetického zákona. Zákon upravuje podmínky podnikání a výkon státní správy v energetických odvětvích, kterými jsou elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, jakož i služby operátora trhu a práva a povinnosti fyzických a právnických osob s tím spojené.

Energetický regulační úřad byl zřízen 1. ledna 2001 energetickým zákonem ze dne 28. listopadu 2000 a jeho působnost je vymezena zejména § 17 v odstavci 3 až 5:

- Při výkonu působnosti postupuje Energetický regulační úřad nezávisle a řídí se pouze zákony a ostatními právními předpisy. Energetický regulační úřad nesmí při výkonu své působnosti přijímat ani vyžadovat pokyny od prezidenta republiky, Parlamentu České republiky, vlády ani od jakéhokoliv jiného orgánu výkonné moci nebo fyzické nebo právnické osoby. Energetický regulační úřad postupuje tak, aby byla zajištěna transparentnost a předvídatelnost výkonu jeho pravomocí.

- Energetický regulační úřad zejména chrání oprávněné zájmy zákazníků a spotřebitelů v energetických odvětvích. V působnosti Energetického regulačního úřadu je regulace cen, podpora hospodářské soutěže v energetických odvětvích, výkon dohledu nad trhy v energetických odvětvích, podpora využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie, podpora kombinované výroby elektřiny a tepla, podpora bio metanu, podpora decentralní výroby elektřiny a ochrana zájmů zákazníků a spotřebitelů s cílem uspokojení všech přiměřených požadavků na dodávku energií a ochrana oprávněných zájmů držitelů licencí, jejichž činnost podléhá regulaci. Energetický regulační úřad vykonává působnost regulačního úřadu a dotčeného orgánu a je příslušným orgánem podle Nařízení o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a Nařízení o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a regulačním orgánem podle Nařízení o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu.
- Energetický regulační úřad v mezích své působnosti podporuje rozvoj vnitřního trhu s elektřinou a plynem v rámci Evropské unie a rozvoj regionálních trhů s energií, ve spolupráci s regulačními orgány dalších členských států podporuje koordinované přidělování přeshraničních kapacit, koordinaci tvorby pravidel provozování přenosových soustav v elektroenergetice a přepravních soustav v plynárenství.

Cenovou regulaci ERÚ provádí prostřednictvím stanovení regulačního vzorce a cen za licencovanou činnost, která podléhá regulaci cen. Stanovené ceny zveřejňuje v cenových rozhodnutích, publikovaných v Energetickém regulačním věstníku. Za účelem zkvalitnění kontroly nákladů zahrnutých do regulovaných cen, ERÚ vytvořil tuto Metodiku. Cílem je definice ekonomicky oprávněných nákladů, které vstupují do výpočtu cen a poplatků za přenos elektřiny, přepravu plynu, distribuci plynu, elektřiny a za služby operátora trhu.

3 Vysvětlení pojmů

Regulace cen	stanovení cen cenovými orgány (zákon o cenách).
Cena obvyklá	cena sjednávaná mezi prodávajícími a kupujícími, kteří jsou na daném trhu na sobě navzájem ekonomicky, kapitálově a personálně nezávislí (zákon o cenách).
Náklady	vstupy hospodářských prostředků a práce do hospodářského procesu za určité období, které jsou obvykle spojené se souběžným nebo budoucím výdejem peněz (obecná definice).
Ekonomicky oprávněné náklady	náklady pořízení odpovídajícího množství přímého materiálu, mzdové a ostatní osobní náklady, technologicky nezbytné ostatní přímé a nepřímé náklady a náklady oběhu (podle zákona o cenách). Pro účely této Metodiky se těmito náklady rozumí účelně vynaložené náklady pokrývající zajištění spolehlivého, bezpečného a efektivního výkonu licencované činnosti.

Výnosy	peněžní částky, které podnik získal z veškerých svých hospodářských činností za určité období, bez ohledu na to, zda v období došlo k úhradě (obecná definice).
Výkaz zisku a ztrát	ukazuje, jakého hospodářského výsledku dosáhla společnost za sledované období. Náplň výkazu zisku a ztrát pro podnikatele je definována ve vyhlášce č. 500/2002 Sb., k provedení zákona o účetnictví pro podnikatele účtující v podvojném účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

4 Druhy nákladů

Metodika ekonomicky oprávněných nákladů člení náklady na skupiny:

- **provozní náklady,**
- **finanční náklady,**
- **mimořádné náklady,**
- **daně z příjmů.**

Skupiny nákladů jsou shodné s členěním nákladů ve výkazu zisku a ztrát. Ekonomicky oprávněnými náklady se rozumí náklady držitele licence, které podléhají regulaci cen, podle § 19a energetického zákona, a které vstupují do nákladové báze pro tvorbu regulované ceny. Vynaložený náklad se stává ekonomicky oprávněným nákladem za podmínky, že splňuje následující zásady:

- **Účelnost** - účelností se podle této Metodiky rozumí vynaložení nákladů na zajištění spolehlivého, bezpečného a efektivního výkonu licencované činnosti, která podléhá regulaci cen.
- **Doložitelnost účetního dokladu** – účetním dokladem je podle této Metodiky účetní záznam, kterým účetní jednotka prokazuje skutečnosti na něm uvedené podle zákona o účetnictví.
- **Obvyklost úrovně nákladů** – obvyklostí se podle této Metodiky rozumí výše nákladů, která vychází z dlouhodobě obvyklé úrovně těchto nákladů v obdobných ekonomických činnostech s přihlédnutím k zvláštnostem daného zboží podle zákona o cenách.

4.1 Provozní náklady

Provozní náklady jsou náklady na zajištění běžné podnikatelské činnosti, které se pravidelně opakují a které souvisejí s předmětem podnikání. Provozní náklady se dále člení v souladu s přílohou č. 4 k vyhlášce č. 500/2002 Sb., na:

- spotřebované nákupy,
- služby v členění:
 - oprava a údržba,
 - cestovné,
 - náklady na reprezentaci,
 - ostatní služby,
- osobní náklady,

- daně a poplatky,
- jiné provozní náklady,
- odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti.

4.1.1 Spotřebované nákupy

Spotřebované nákupy představují náklady na materiál, nákup pohonných hmot, energií, prodané zboží, spotřebované nákupy a spotřebu ostatních neskladovatelných dodávek.

Ekonomicky oprávněnými náklady jsou:

- náklady na kancelářský materiál, denní tisk a odbornou literaturu, související s licencovanou činností, která podléhá regulaci cen,
- náklady na drobné reklamní předměty v hodnotě do 500,- Kč bez DPH, které nepodléhají spotřební dani dle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů,
- náklady na hygienické potřeby,
- náklady na nákup ochranných pomůcek podle předpisů BOZP, dle zákona č. 309/2006 Sb. o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů,
- náklady na pořízení drobného hmotného majetku,
- náklady na nákup pohonných hmot pro provozní potřeby,
- náklady na vlastní spotřebu elektrické energie,
- náklady na spotřebu vody,
- náklady na spotřebu tepla,
- náklady na vlastní spotřebu plynu,
- náklady na materiál na opravy a údržbu,
- náklady na nákup měřících přístrojů,
- náklady na krytí ztrát elektrické energie maximálně ve výši nákladů odpovídajících stanovenému normativu ERÚ na celé regulační období,
- náklady na nákup plynu pro krytí povoleného množství ztrát a vlastní technologickou spotřebu, maximálně ve výši nákladů odpovídajících stanovenému normativu ERÚ na celé regulační období,
- náklady na přepravu zemního plynu přes souhrn předávacích míst mezi přepravní a distribuční soustavou,
- náklady na přenosové služby,
- náklady na nákup distribuce od jiných provozovatelů distribučních soustav včetně přetoků mezi distribučními soustavami,
- náklady na podpůrné služby pro provozovatele distribuční soustavy.

Postup při vykazování nákladových položek, které v sobě obsahují ekonomicky oprávněné a neoprávněné náklady a nelze je účetně rozdělit bude následující:

Od celkových nákladů budou odečteny výnosy za ekonomicky neoprávněné náklady (např. náklady na spotřebované pohonné hmoty budou sníženy o výnosy z vyúčtování za soukromé jízdy).

Ekonomicky oprávněnými náklady nejsou zejména:

- náklady na časopisy, které nejsou svým odborným zaměřením určeny pro regulovaný subjekt,
- nákup nápojů a náplní do kávovarů, nápojových automatů apod., pokud nesplňují podmínky pro poskytování ochranných nápojů podle Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.,
- náklady spojené s vydáváním vlastního časopisu regulovaného subjektu a náklady na výdej časopisu prostřednictvím jiného subjektu,
- náklady na pohonné hmoty pro soukromé účely,
- náklady na krytí ztrát a vlastní technologickou spotřebu plynu převyšující stanovený normativ ERÚ na celé regulační období,
- náklady na krytí ztrát elektrické energie převyšující stanovený normativ ERÚ na celé regulační období.

4.1.2 Služby

Náklady na služby představují zejména náklady na opravy a údržbu, na reprezentaci, na nákup drobného nehmotného majetku, na konzultační a poradenské služby, na cestovné apod.

4.1.2.1 Opravy a údržba

Náklady na opravy dlouhodobého hmotného majetku se rozumí náklady na opravy, které odstraňují účinky částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. Náklady na údržbu dlouhodobého hmotného majetku jsou soustavnou činností, kterou se zpomaluje fyzické opotřebení, předchází se poruchám a odstraňují se drobnější závady.

Ekonomicky oprávněné náklady jsou jen ty náklady, které byly vynaloženy na opravu a údržbu dlouhodobého hmotného majetku, který je ve vlastnictví regulovaného subjektu nebo pronajat na základě nájemní smlouvy a využívá se pouze k licencované činnosti, která podléhá regulaci cen. V případě, že dlouhodobý hmotný majetek je využíván i k jiné než výše uvedené činnosti, je nutno náklady na opravu a údržbu krátit. Náklady se krátí v poměru, jak je využíván dlouhodobý majetek k regulované činnosti a jak je využíván k ostatním činnostem.

Ekonomicky oprávněnými náklady nejsou zejména:

- Náklady na opravu a údržbu dlouhodobého hmotného majetku, který neslouží k licencované činnosti, která podléhá regulaci cen.

4.1.2.2 Cestovné

Náklady na cestovné se rozumí jízdní výdaje, výdaje na ubytování, stravné, kapesné u zahraničních pracovních cest a nutné vedlejší výdaje. Náhrady cestovních výdajů mohou být

poskytnuty jen zaměstnancům v pracovním poměru podle zákoníku práce a zaměstnancům činným na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, pokud je to takto ve smlouvě dohodnuto.

Ekonomicky oprávněnými náklady jsou:

- stravné při tuzemských pracovních cestách do výše určené každoročně vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí,
- stravné a kapesné při zahraničních pracovních cestách do výše, která je každoročně určena vyhláškou Ministerstva financí,
- náklady na ubytování v průběhu služebních cest do výše 2 500 Kč za osobu a den v tuzemsku a do výše 250 EUR na osobu a den v zahraničí,
- náklady na nákup letenek do výše hodnoty letenky v ekonomické třídě,
- náklady na pohonné hmoty pro služební jízdy,
- nákup vlakových a autobusových jízdenek a jízdenek na místní hromadnou dopravu,
- vedlejší náklady jako jsou parkovné a dálniční poplatky.

Ekonomicky oprávněnými náklady nejsou zejména:

- stravné při tuzemských pracovních cestách nad výši, která je určena každoročně vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí,
- stravné a kapesné při zahraničních pracovních cestách nad výši, která je každoročně určena vyhláškou Ministerstva financí,
- náklady na ubytování v průběhu služebních cest nad výši 2 500 Kč na osobu a den v tuzemsku a nad výši 250 EUR na osobu a den v zahraničí,
- náklady na nákup letenek v business třídě, které převyšují hodnotu letenek v ekonomické třídě.

4.1.2.3 Náklady na reprezentaci

Náklady na reprezentaci se rozumí náklady na pohoštění a občerstvení.

Náklady na reprezentaci nejsou za žádných podmínek ekonomicky oprávněnými náklady.

4.1.2.4 Ostatní služby

Náklady na ostatní služby se rozumí náklady na nákup drobného nehmotného majetku, poštovné, náklady na telefony, rozhlas, inzerci, reklamu, úklid, poradenské a právnické služby, vzdělávání, vodné a stočné, odvoz odpadu, nájemné, služby auditora, služby IT, členské poplatky a leasing.

Ekonomicky oprávněné náklady jsou:

- náklady na poštovné, telefon, internet a koncesionářské poplatky za užívání rozhlasových a televizních přijímačů,
- náklady na vodné a stočné,
- náklady na odvoz odpadu,

- náklady na bezpečnostní služby,
- náklady na úklid,
- náklady na odečty měřidel,
- náklady spojené s vystavením faktur,
- náklady na nájemné nemovitých věcí do výše ceny obvyklé v místě nájmu (obvyklá cena se zjistí porovnáním cen na reálním trhu v dané lokalitě),
- náklady na nájemné movitých věcí do výše ceny obvyklé,
- náklady na nájemné za distribuční zařízení sloužící k distribuci elektrické energie,
- náklady na nájemné plynárenských zařízení vyplývající z platných smluv uzavřených před účinností vyhlášky o způsobu regulace cen č. 264/2010 Sb.,
- náklady na nájemné plynárenských zařízení podle přílohy č. 4 vyhlášky č. 195/2014 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství u smluv uzavřených po datu účinnosti této vyhlášky,
- náklady na užívání za kolektory,
- náklady na jazykové kurzy pro zaměstnance, kteří prokazatelně zastupují regulované subjekty v mezinárodních institucích, pravidelně komunikují se zahraničními obchodními partnery, pravidelně jsou vysíláni na zahraniční služební cesty, v souvislosti s plněním svých pracovních povinností pravidelně pracují s texty v cizím jazyce,
- náklady na školení, která jsou stanovena zákonnými předpisy a školení, která jsou nezbytná pro vykonávání licencované činnosti, která podléhá regulaci cen. Součástí nákladů na školení není doprovodný program, který nesouvisí s licencovanou činností, která podléhá regulaci cen,
- náklady na reklamu dle § 25 odst. 11 písm. h) a § 59 odst. 8 písm. y) energetického zákona,
- náklady na členství v odborných komorách, organizacích a společnostech, které je povinné ze zákona,
- náklady na služby auditora a daňového poradce,
- náklady na nákup drobného nehmotného majetku,
- náklady na služby informačního systému,
- náklady na konzultační a poradenské služby bezprostředně související s licencovanou činností, která podléhá regulaci cen a nelze je zajistit vlastními zaměstnanci,
- náklady na právní služby, které bezprostředně souvisejí s licencovanou činností, která podléhá regulaci cen a nelze je zajistit vlastními zaměstnanci,
- náklady spojené s odhalováním neoprávněného odběru plynu a elektřiny.

Postup při vykazování nákladových položek, které v sobě obsahují ekonomicky oprávněné a neoprávněné náklady a nelze je účetně rozdělit bude následující:

Od celkových nákladů budou odečteny výnosy za ekonomicky neoprávněné náklady (např. od celkových nákladů, souvisejících se sídlem firmy nebo provozovnou, se odečtou výnosy za pronájem nebytového prostoru jiné společnosti).

Ekonomicky oprávněnými náklady nejsou zejména:

- náklady na finanční leasing,
- náklady na jazykové kurzy pro zaměstnance, kteří prokazatelně nezastupují regulované subjekty v mezinárodních institucích, pravidelně nekomunikují se zahraničními obchodními partnery, pravidelně nejsou vysíláni na zahraniční služební cesty a v souvislosti s plněním svých pracovních povinností pravidelně nepracují s texty v cizím jazyce,
- náklady na studium na středních, vysokých školách a manažerská studia.

4.1.3 Osobní náklady

Osobními náklady jsou mzdové náklady, odměny členů orgánů společnosti, odvody sociálního a zdravotního pojištění, zákonné sociální náklady a ostatní sociální náklady.

Ekonomicky oprávněné náklady jsou:

- mzdové náklady až do výše průměrné mzdy, vykazované regulovaným subjektem za kalendářní roky, které budou vybrány jako základ pro nákladovou bázi dalšího regulačního období. Mzdové náklady budou přepočteny na průměrný evidenční stav zaměstnanců k 31. 12. daného roku. Tyto náklady budou ročně navyšovány eskalačním faktorem dle platné metodiky pro dané regulační období,
- náklady na odměny členů statutárních orgánů,
- odstupné vyplacené v minimální výši, dle § 67 odst. 1 zákoníku práce,
- odstupné vyplacené na základě konkurenční doložky ve výši součinu počtu měsíců zákazu konkurence a průměrné měsíční mzdy zaměstnance,
- dodatkový týden dovolené,
- odvody zákonného, sociálního a zdravotního pojištění ze mzdových nákladů v povolené výši,
- zákonné pojištění pro případ úrazu nebo úmrtí zaměstnance,
- náklady vynaložené na stravování zaměstnanců do výše 55 % příspěvku. Výše příspěvku na jednu stravenku nesmí překročit výši 70 % stravného při tuzemských pracovních cestách, které je každoročně určeno příslušnou vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí,
- náklady na provoz vlastního stravovacího zařízení s výjimkou ceny potravin.

Ekonomicky oprávněné náklady nejsou zejména:

- odstupné vyplacené nad minimální výši dle § 67 odst. 1 zákoníku práce,
- odstupné vyplacené na základě konkurenční doložky nad výši součinu počtu měsíců zákazu konkurence a průměrné měsíční mzdy zaměstnance,
- náklady na veškeré benefity, poskytované zaměstnancům regulovaného subjektu jako např. příspěvky na penzijní připojištění a životní pojištění, stavební spoření, příspěvek na dovolenou, odměny při životním jubileu apod.

4.1.4 Daně a poplatky

Náklady na daně a poplatky jsou především daň silniční, daň z nemovité věci, spotřební daň, daň z převodu nemovitosti, nákup kolků, správní poplatky, dálniční známky, soudní poplatky a poplatky za ověřování.

Ekonomicky oprávněnými náklady jsou:

- všechny náklady této účtové skupiny.

4.1.5 Jiné provozní náklady

K jiným provozním nákladům patří náklady na poskytnuté dary, smluvní pokuty, ostatní pokuty, zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku, manka a škody, odpis pohledávky a prodej materiálu.

Ekonomicky oprávněnými náklady jsou:

- náklady na věcná břemena, ve výši obvyklé pro konkrétní lokalitu,
- náklady na pojištění majetku a odpovědnosti, související s licencovanou činností, která podléhá regulaci cen,
- odpis nedobytných pohledávek, (tj. pohledávek, kdy je trvale a objektivně nemožné dosáhnout jejich uspokojení prostředky, které právní předpisy připouštějí),
- náhrady za škody, které byly způsobeny neznámým pachatelem (na základě šetření policie),
- škody z provozní činnosti dle ustanovení § 24, 25 a § 58, 59 energetického zákona,
- jiné provozní náklady související s licencovanou činností, která podléhá regulaci cen.

Ekonomicky oprávněnými náklady nejsou zejména:

- zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku,
- náklady na prodej materiálu,
- náklady na pojištění odpovědnosti členů statutárních orgánů,
- smluvní pokuty, pokuty a penále,
- náklady na poskytnuté dary,
- manka a škody způsobené vlastními zaměstnanci, které nespádají pod ustanovení § 24, 25 a § 58, 59 energetického zákona,
- náklady na komoditu v případě vyúčtování neoprávněného odběru v oblasti plynárenství,
- odpisy pohledávek, které nejsou nedobytné.

4.1.6 Odpisy, rezervy, a opravné položky

Mezi provozní náklady patří také náklady na odpisy dlouhodobého majetku, náklady na tvorbu a rozpouštění rezerv a náklady na tvorbu a rozpouštění opravných položek. Náklady na odpisy dlouhodobého majetku budou zahrnovány do ekonomicky oprávněných nákladů podle Metodiky regulace IV. regulačního období.

Ekonomicky oprávněnými náklady nejsou zejména:

- náklady na tvorbu a rozpouštění účetních a zákonných rezerv,
- náklady na tvorbu a rozpouštění účetních a daňových opravných položek k pohledávkám,
- náklady na tvorbu a rozpouštění účetních opravných položek k ostatním aktivům.

4.2 Finanční náklady

Finanční náklady představují finanční operace uskutečněné regulovaným subjektem. Finančními náklady jsou náklady na vedení bankovního účtu, úroky z úvěru, náklady na prodané cenné papíry a vklady, kurzové ztráty a bankovní poplatky.

Ekonomicky oprávněnými náklady jsou:

- náklady za vedení bankovního účtu, který slouží k vkladům a výběrům související s licencovanou činností, která podléhá regulaci cen,
- bankovní poplatky za platby související s licencovanou činností, která podléhá regulaci cen,
- úroky z úvěru operátora trhu, které jsou mu poskytovány bankami, ve výši jaká se uplatňuje v místě sídla společnosti v době uzavření smlouvy o úvěru.

Účelně vynaloženými náklady nejsou zejména:

- finanční náklady s výjimkou úroků z úvěrů operátora trhu související s činností POZE a nákladů a poplatků za vedení bankovního účtu.

4.3 Mimořádné náklady

Jsou náklady z operací zcela mimořádných vzhledem k běžné činnosti účetní jednotky, jako i náklady z mimořádných událostí nahodile se vyskytujících. Jedná se především o změny způsobu ocenění majetku a závazků, mimořádné škody a o opravy nákladů minulých období.

Mimořádné náklady ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů nejsou ekonomicky oprávněnými náklady.

V případě výskytu odůvodněných mimořádných nákladů (jako např. mimořádné škody), ERÚ povolí tyto zahrnout do nákladů na licencovanou činnost, která podléhá regulaci cen na základě žádosti, podané regulovaným subjektem.

4.4 Daně z příjmů

V účtové skupině daně z příjmů se účtuje výše daně splatné za uzavřený hospodářský rok a také odložená daň, která odráží rozdíly mezi účetním a daňovým pohledem na hospodářskou činnost. Vyčíslení daňové povinnosti podnikatelského subjektu je činnost, která je ovlivněna kromě objektivních faktorů i subjektivními faktory (např. poskytnuté dary, ztráty minulých let, investiční pobídky apod.). Výše daně mezi srovnatelnými podnikatelskými subjekty se může výrazně lišit právě vlivem subjektivních faktorů.

5 Dokladování ekonomicky oprávněných nákladů

Regulovaný subjekt je povinen řádně doložit ekonomicky oprávněné náklady, které zahrnul do ceny za přenos elektřiny, přepravu plynu, distribuci plynu, elektřiny a služby operátora trhu. Náležitosti účetního dokladu jsou stanoveny zákonem o účetnictví. Účetní doklady musí být správné, úplné, průkazné, srozumitelné a v českém jazyce. Za účelem kontroly ekonomicky oprávněných nákladů je nutno předložit podle charakteru hospodářské operace veškeré doklady a dokumentaci, které se k dané hospodářské operaci vztahují. Především se bude jednat o následující doklady:

- schválenou objednávku,
- uzavřenou smlouvou,
- doklad o převzetí zboží nebo služeb,
- přijatý účetní doklad (fakturu nebo zjednodušený daňový doklad) na realizaci nákupu zboží, služeb nebo stavebních prací,
- v případě vyhlášení výběrového řízení – zadání výběrového řízení,
- zápis o průběhu a výsledku výběrového řízení,
- doložení ceny obvyklé v ostatních případech,
- doklady pro opravy a údržbu,
- jiné doklady,
- kalkulaci paušální částky.

Požadavky předložených dokladů nepůjdou nad rámec zákonných předpisů a vnitropodnikových směrnic.

5.1 Schválená objednávka

Objednávka je písemný doklad, který slouží k objednání zboží nebo služeb. Na objednávce je nutno uvést adresu dodavatele, specifikaci předmětu objednávky a požadované množství. Objednávka musí být potvrzena dodavatelem s uvedením ceny za objednané zboží, službu nebo stavební práce. Objednávky budou kontrolovány jen v případě, že byly vydány na základě vnitřního předpisu regulovaného subjektu.

5.2 Uzavřená smlouva

Smlouva je ujednání dvou nebo více stran o jejich vzájemných právech a povinnostech. Náležitosti smlouvy upravuje občanský zákoník. Pro doložení ekonomicky oprávněných nákladů by měla být smlouva uzavřena písemně. Podle charakteru smlouvy musí být uvedeny všechny náležitosti dle občanského zákoníku, zejména specifikace předmětu plnění, množství, cena za jednotku, název dodavatele a odběratele, datum uzavření apod. V případě smlouvy uzavřené na paušální částku bude doložena kalkulace paušálu.

5.3 Doklad o převzetí zboží nebo služeb

Tímto dokladem se potvrzuje, že došlo k převzetí zboží, realizované služby nebo převzetí stavebních prací. Dokladem může být potvrzený dodací list s vyčíslením množství a druhu dodaného zboží. V případě služeb a stavebních prací se jedná o předávací protokol mezi dvěma stranami s výčtem realizovaných služeb, stavebních prací a finančního plnění.

5.4 Přijatý účetní doklad na realizaci dodání zboží, služeb nebo stavebních prací

Přijatým účetním dokladem je podle této Metodiky přijatá faktura nebo zjednodušený daňový doklad. Přijatá faktura musí obsahovat následující náležitosti:

- označení účetního dokladu,
- adresa dodavatele a odběratele,
- předmět realizace,
- množství a cena za jednotku,
- sazba daně z přidané hodnoty,
- cena celkem,
- datum uskutečnění operace,
- datum vystavení faktury,
- datum splatnosti.

V případě účetního dokladu ve formě zjednodušeného daňového dokladu nebude požadováno udání jednotkové ceny množství, datum uskutečnění operace a adresa odběratele.

5.5 Zadání výběrového řízení

Pokud jsou stavební práce, dodávky nebo služby realizovány jako výsledek výběrového řízení dodavatele, je ke kontrole nutno předložit zadávací dokumentaci výběrového řízení, dále je nutno doložit způsob zveřejnění zadávacích podmínek, popřípadě seznam oslovených dodavatelů.

5.6 Zápis o průběhu a výsledku výběrového řízení

V případě, že stavební práce, dodávky zboží a služeb byly realizovány na základě uskutečněného výběrového řízení, je nutno ke kontrole ekonomické oprávněnosti nákladů předložit zápis o výsledku výběrového řízení a výběru dodavatele. Pokud není vybrána nabídka s nejnižší cenou, je nutno zdůvodnit, proč byla vybrána nabídka s vyšší cenou.

5.7 Doložení ceny obvyklé

V případě, že nákup zboží, služeb nebo stavebních prací byl realizován bez výběrového řízení, bude výše ceny za konkrétní plnění posuzována z hlediska ceny obvyklé. Cena obvyklá může být dokladována písemnými cenovými nabídkami firem, srovnáním nabídek na internetu apod.

5.8 Doklady pro opravu a údržbu

Náklady na opravy a údržbu stavebního charakteru v celkové hodnotě vyšší než 500.000,- Kč je nutno, kromě výše uvedených dokladů o realizaci dokladovat:

- případnou projektovou dokumentací,
- případnou revizní nebo havarijní zprávou,
- technickoekonomickým zadáním opravy, včetně rozpočtu,
- soupisem celkových nákladů vynaložených na opravu,
- doklady o průběhu prací.

Tyto doklady je nutno předložit také při kontrole investičních akcí v hodnotě nad 500.000,-Kč spolu s:

- případnou studii proveditelnosti,
- případným stavebním povolením,
- případným kolaudačním rozhodnutím.

5.9 Jiné doklady

Jiným dokladem se rozumí paragon, výdajový pokladní doklad, kniha jízd, cestovní příkaz, odpisový plán, mzdové listy, bankovní výpisy, výpisy z katastru nemovitostí apod.

5.10 Paušální náhrady

V případě, že jsou náklady na licencovanou činnost, která podléhá regulaci cen, účtovány měsíčně paušální částkou, musí být tato částka dokladována:

- uzavřenou smlouvou s přehledem činností, které budou vykonávány,
- kalkulací paušálu (kalkulace bude provedena k jednotlivým činnostem vyplývajících z uzavřené smlouvy),
- měsíčním případně čtvrtletním přehledem činností realizovaných v rámci paušálu,
- protokolem o převzetí realizovaných činností.

Ke všem smlouvám o poskytování služeb mezi společnostmi ve skupině (smlouvy se spřízněnými subjekty), bude ERÚ případně porovnávat kalkulace nákladů podle uzavřených smluv s kalkulací nákladů, které by vznikly při zajištění služeb vlastními zaměstnanci.

6 Závěr

V případě, že regulovaný subjekt dostatečně neprokáže své náklady, dle výše uvedené metodiky, budou výsledné náklady poníženy případně vyloučeny z ekonomicky oprávněných nákladů. ERÚ v případě kontroly báze regulovaných nákladů bude postupovat v souladu s touto Metodikou. Zároveň Úřad předesílá, že v průběhu IV. regulačního období může dojít k doplnění, rozšíření nebo upřesnění seznamu „ekonomicky oprávněných nákladů“ o další položky – tyto další položky by byly zohledněny od následujícího regulačního období.

Příloha č. 1 Přehled nákladů, které nejsou ekonomicky oprávněnými náklady vynaloženými pro zajištění bezpečného, spolehlivého a efektivního výkonu licencované činnosti

Příloha č. 2 Přehled ekonomicky oprávněných nákladů.